

Tantárgy neve: Filozófia orvosoknak		Tantárgy kódja:
Heti óraszám: 1	Féléves óraszám: 15	Kreditérték: 2
Meghirdetés féléve: I. (ősz) félév		Előfeltétel kódja: -
Tantárgyfelelős neve: Dr. Balogh Brigitta Zsuzsánna		
Oktató/k neve: Dr. Balogh Brigitta Zsuzsánna		
Szervezeti egység neve: SE PAK HTI		
Oktatás célja: A hallgatók – szerezzenek ismereteket, illetve bővítsék műveltségüket az európai filozófia és kultúrtörténet alapvető összefüggéseiről, az orvostudomány és az orvosi hivatás filozófiai vonatkozásairól, illetve az európai filozófia tudománnyal és orvoslással kapcsolatos belátásairól; – szerezzenek gyakorlatot a hivatásukkal / szakterületükkel kapcsolatos problémák általánosabb elméleti tárgyalásmódjainak áttekintésében és megértésében, az azokkal kapcsolatos érvrendszerek mérlegelésében és értékelésében, illetve egzisztenciális vonatkozásaik megfogalmazásában és kommunikálásában.		
A tantárgy tartalma: 1. Bevezetés. Filozófia és orvostudomány sokrétű kapcsolódásai (tudománytörténeti vonatkozások; az élet fogalma; a test–elme probléma; egészségre és betegségekre, valamint a jó életre vonatkozó elképzelések) 2. Orvosfilozófusok és elméleteik a 20. század előtti filozófiában (Arisztotelész, Descartes, Locke, Schelling) 3. Orvosfilozófusok és elméleteik a 20. századi filozófiában (Georges Canguilhem, Viktor Frankl, Albert Schweitzer, Pető András) 4. Klasszikus problémák: az élet fogalma és a test–elme probléma 5. Jelenkori problémák 1.: átértelmezett tudomány (francia episztemológia, tudományelméleti iskolák, a tudomány mint történeti konstrukció; „elmélet” és „gyakorlat” egymásra-utaltsága) 6. Jelenkori problémák 2.: az élő rendszerek mint tanuló rendszerek (embodiment-elméletek, enaktivizmus, autopoiesis, konduktív szemlélet) 7. Jelenkori problémák 3.: biológiai meghatározottság és szabadság; instrumentalizálódás és emberi méltóság; az orvosi ellátás alanya mint „páciens” és „ágens”; kommunikáció és motiváció a gyógyulásban és gyógyításban		
Számonkérési és értékelési rendszere: Követelmények: – Félév közbeni feladatok elvégzése (az órák keretében vagy a tantárgy Moodle-felületén) – Írásbeli vizsga (alapvető ismeretek ellenőrzése + esszéfeladat) Értékelés: – Félév közbeni feladatok elvégzése: 50% – Vizsga: 50%		

Irodalom, segédanyag:

Arisztotelész (2006): *Lélekfilozófiai írások*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Balogh Brigitta (2018): Egész-volt a tökéletlenségben. Az egészség nem-mechanikus felfogása, a szellem fogalma és a konduktív pedagógia. *Új Pedagógiai Szemle*, 2018/3–4, 32–46.

Bergson, Henri (1987): *Teremtő fejlődés*. MTA, Budapest.

Canguilhem, Georges (2004): *A normális és a kóros*. Gondolat Könyvkiadó, Budapest.

Descartes, René (1637 / 1996): *A módszerről*. Ikon Kiadó, Budapest.

Frankl, Viktor (2015): *Orvosi lelkgondozás*. Jel Kiadó, Budapest.

Maturana, Humberto R. – Varela, Francisco J. (1980): *Autopoiesis and Cognition. The Realization of the Living*. Reidel–Kluwer, Dordrecht – Boston – London.

Maturana, Humberto R. – Varela, Francisco J. (1992): *The Tree of Knowledge. The Biological Roots of Human Understanding*. Shambhala.

Merleau-Ponty, Maurice (2012): *Az észlelés fenomenológiája*. L'Harmattan, Budapest.

Pető András (2021): *Filozófia*. Semmelweis Egyetem Pető András Kar, Budapest.

Schweitzer, Albert (1999): *Az élet tisztelete*. Ursus Kiadó, Budapest.

Varela, Francisco J. – Rosch, Eleanor – Thompson, Evan (1992 / 2017): *The Embodied Mind. Cognitive Science and Human Experience*. MIT Press.